

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ГЕОГРАФИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра географической экологии

МУХИНА

Янина Алексеевна

**ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА КАЧЕСТВА ГОРОДСКОЙ
СРЕДЫ Г.ГОМЕЛЯ**

Дипломная работа

Научный руководитель:
старший преподаватель
Морозов Е.В.

Допущена к защите

«___» _____ 2017 г.

Зав. кафедрой географической экологии

доктор географических наук, профессор А.Н. Витченко

Минск, 2017

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 44 страниц, 8 рисунков, 14 таблиц, 23 источников.

Ключевые слова: город Гомель, городская среда, природные условия, антропогенные факторы, геоэкологическая оценка, атмосферный воздух, поверхностные воды, почвы, растительный покров.

Объект исследования: городская среда г.Гомеля.

Цель дипломной работы: провести геоэкологическую оценку качества городской среды г.Гомеля.

Методы исследования: сравнительно-географический, картографический, математический, статистический, методы ранжирования и балльной оценки.

Полученные результаты: по теме дипломной работы проведён аналитический обзор литературы, оценено состояние изученности проблемы геоэкологического состояния городской среды г.Гомеля, рассмотрены и охарактеризованы оценочные показатели, которые легли в основу методики геоэкологической оценки городской среды изучаемой территории. Выявлены, изучены и проанализированы основные факторы, оказывающие неблагоприятное воздействие на окружающую среду города Гомеля. Проведена геоэкологическая оценка качества городской среды г.Гомеля по семи критериям, разделённым на три группы: экологическое состояние природных компонентов (атмосферного воздуха, поверхностных вод, почвенного покрова; антропогенная преобразованность территории города (плотность населения, лесистость); физическое (радиоактивное) загрязнение территории.

Результаты проведённой геоэкологической оценки показали, что загрязнение городской среды г.Гомеля носит фрагментарный характер. Это связано с концентрацией и развитием на значительных площадях территории высокого уровня антропогенного воздействия (сельского хозяйства, промышленности, транспорта). В целом состояние окружающей среды г. Гомеля характеризуется как дискомфортное.

Область применения результатов исследования: в практике рационального природопользования и в учебном процессе при преподавании геоэкологических и географических дисциплин.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 44 старонак, 8 малюнкаў, 14 табліц, 23 крыніц.

Ключавыя словы: горад Гомель, гарадское асяроддзе, прыродныя ўмовы, антрапагенныя фактары, геаэкалагічных ацэнка, атмасфернае паветра, павярхоўныя вады, глебы, раслінны покрыва.

Аб'ект даследавання: гарадское асяроддзе г.Гомеля.

Мэта дыпломнай працы: правесці геаэкалагічных ацэнку якасці гарадскога асяроддзя г.Гомеля.

Метады даследавання: параўнальна-геаграфічны, картаграфічны, матэматычны, статыстычны, метады ранжыравання і бальнай ацэнкі.

Атрыманыя вынікі: па тэме дыпломнай працы праведзены аналітычны агляд літаратуры, ацэнены стан вывучанасці праблемы геаэкалагічных стану гарадскога асяроддзя г.Гомеля, разгледжаны і ахарактарызаваны ацэначныя паказчыкі, якія ляглі ў аснову метадыкі геаэкалагічных ацэнкі гарадскога асяроддзя вывучаемай тэрыторыі. Выяўлены, вывучаны і прааналізаваны асноўныя фактары, якія аказваюць неспрыяльнае ўздзеянне на навакольнае асяроддзе горада Гомеля. Праведзена геаэкалагічных ацэнка якасці гарадскога асяроддзя г.Гомеля па сямі крытэрам, падзеленым на тры групы: экалагічны стан прыродных кампанентаў (атмасфернага паветра, паверхневых вод, глебавага покрыва; антрапагенная пераўтварэння тэрыторыі горада (шчыльнасць насельніцтва, лясістасць); фізічнае (радыёактыўнае) забруджванне тэрыторыі.

Вынікі праведзенай геаэкалагічных ацэнкі паказалі, што забруджванне гарадской асяроддзя г.Гомеля носіць фрагментарны характар. Гэта звязана з канцэнтрацыяй і развіццём на значных плошчах тэрыторыі раёна высокага ўзроўню антрапагеннага ўздзеяння (сельскай гаспадаркі, прамысловасці, транспарту). У цэлым стан навакольнага асяроддзя Гомельскага раёна ахарактарызуецца як дыскамфортны.

Вобласць прымянення вынікаў даследавання: у практыцы рацыянальнага прыродакарыстання і ў навучальным працэсе пры выкладанні геаэкалагічных і географічных дысцыплін.

ABSTRACT

Thesis: 44 pages, 8 figures, 14 tables, 23 sources.

Key words: the city of Gomel, urban environment, natural conditions, anthropogenic factors, geoecological assessment, atmospheric air, surface water, soil, vegetation cover.

Object of study: urban environment of Gomel.

The purpose of the thesis: to conduct a geoecological assessment of the quality of the urban environment of Gomel.

Methods of research: comparative-geographical, cartographic, mathematical, statistical, methods of ranking and scoring.

The results obtained: the analytical review of the literature was conducted on the theme of the thesis, the state of the study of the problem of the geoecological state of the city of Gomel was assessed, and the evaluation indicators that formed the basis for the methodology for geoecological evaluation of the urban environment of the studied territory were considered. Identified, studied and analyzed the main factors that have an adverse effect on the environment of the city of Gomel. Geoecological assessment of the quality of the urban environment of Gomel was carried out according to seven criteria, divided into three groups: the ecological state of natural components (air, surface waters, soil cover, anthropogenic transformation of the city territory (population density, woodiness), and physical (radioactive) contamination of the territory.

The results of the conducted geoecological assessment showed that the pollution of the urban environment of Gomel is fragmentary. This is due to the concentration and development of a high level of anthropogenic impact (agriculture, industry, transport) on significant areas of the region's territory. In general, the state of the environment of the Gomel region is characterized as uncomfortable.

Scope of the research results: in the practice of rational nature management and in the teaching process in the teaching of geoecological and geographical disciplines.